

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

про результати відвідування
Рівненської міської медичної частини філії Державної установи «Центр
охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України»
у Волинській та Рівненській областях.

13.06.2023

м. Київ, 2023

I. Вступ

Для виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 13.06.2023 групою національного превентивного механізму (далі – НПМ) у складі:

Морозов Руслан Олегович, головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму у сфері охорони здоров'я Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Іваниш Ярослава Ярославівна, головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму у сфері охорони здоров'я Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Проценко Людмила Петрівна, представник громадської організації;

Яровий Андрій Михайлович, представник громадської організації, здійснили позапланове відвідування Рівненської міської медичної частини філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Волинській та Рівненській областях (далі – медична частина).

Підпорядкування:

Міністерство юстиції України, міністр – Малюська Денис Леонтійович;
Державна установа «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України», керівник установи – Васильєв Сергій Григорович.

Місцезнаходження: м. Рівне, вул. Дворецька, 116.

Керівництво установи:

Максимук Тетяна Ростиславівна, начальник медичної частини;

Гоч Олександр Григорович, завідувач сектору у Рівненській області.

II. Попередні зауваження

За результатами попереднього відвідування групи НПМ 07.12.2021 виявлено наступні порушення та недоліки:

в медичній частині не забезпечено проведення своєчасного повного огляду новоприбулих осіб протягом 14 діб;

медичним працівником не здійснюються щоденні обходи камер слідчого ізолятора з одночасним проведенням огляду неповнолітніх осіб на предмет виявлення у них тілесних ушкоджень;

особи, які прямують транзитом, по прибуттю до установи не оглядаються медичним працівником, що свідчить про неналежне надання медичної допомоги в'язням та може призвести до погіршення стану їх здоров'я і становити епідемічну небезпеку для оточуючих;

особи, що мають соматичні захворювання, та яким призначене відповідне лікування, не отримують належної медичної допомоги;

в клініко-діагностичній лабораторії медичної частини не проводиться загальний аналіз крові та сечі через відсутність реактивів та несправне обладнання;

особам, хворим на цукровий діабет, не проводиться контроль за рівнем цукру в крові через відсутність в медичній частині тест – смужок;

медична частина не оснащена дентальним рентгенологічним апаратом;

не усі ув'язнені особи проходять обстеження та лікування на вірусний гепатит С;

аптека медичної частини не забезпечена лікарськими засобами необхідними для лікування соматичних захворювань, зокрема препаратами для лікування серцево-судинних захворювань та гіполіпідемічними лікарськими засобами;

не розроблено комплексний план протиепідемічних та санітарно-гігієнічних заходів щодо попередження та запобігання виникнення інфекційних, паразитарних захворювань у Рівненському СІЗО, що унеможлиблює дотримання інфекційного контролю в медичній частині та установі;

в медичній частині відсутній план інфекційного контролю з туберкульозу, накази про створення комісії з інфекційного контролю та наказ про призначення відповідальних осіб за виконання плану інфекційного контролю з туберкульозу

у Волинській та Рівненській областях не укладено угоду зі спеціалізованою установою на утилізацію медичних відходів, у зв'язку з чим в медичній частині не організовано належного збирання, сортування та утилізації медичних відходів;

виявлено порушення вимог в частині проведення дезінфекції, передстерилізаційного очищення та стерилізації виробів медичного призначення;

наявний у медичній частині рентгенівській кабінет функціонує без санітарного паспорту;

приміщення медичної частини не забезпечені проточною гарячою водою, що не дозволяє дотримуватись санітарно-гігієнічних норм та правил особистої гігієни працівників під час роботи;

потребують проведення ремонтних робіт приміщення маніпуляційної, рентгенологічного кабінету, ізолятору для осіб з психічними захворюваннями та камера-палата для осіб, хворих на соматичні захворювання;

особи з інвалідністю не отримують належних діагностичних, лікувальних і реабілітаційних заходів за наявності відомостей, що підтверджують стійке порушення функцій організму, обумовлених захворюваннями, наслідками травм, які спричиняють обмеження нормальної життєдіяльності.

Під час відвідування НПМ встановлено, що попередні рекомендації виконані лише частково.

III. Факти, виявлені під час візиту

1. В медичній частині наявна лише одна палата для лікування соматичних захворювань, через що неможливе лікування осіб жіночої та чоловічої статі. Також особи з захворюваннями, які потребують лікування в умовах стаціонару, розміщуються у палатах з урахуванням виду захворювання, відповідно до Правил внутрішнього розпорядку слідчих ізоляторів Державної кримінально-виконавчої служби України, затверджених наказом Міністерства юстиції України від 14.06.2019 № 1769/5. Станом на день відвідування палата для лікування соматичних хворих зачинена протягом декількох місяців через необхідність проведення ремонтних робіт (фото 1).

2. У медичній частині відсутні окремі кабінети ультразвукової діагностики, як наслідок медичний огляд відбувається у приміщенні клінічної лабораторної діагностики, що не забезпечує захист пацієнтів від небезпечних та шкідливих факторів, та порушує вимоги Державних санітарних правил та норм, гігієнічні нормативи Правила влаштування і безпеки роботи в лабораторіях (відділах, відділеннях) мікробіологічного профілю ДСП 9.9.5.-080-02, затверджених постановою Головного державного санітарного лікаря України від 28.01.2002 № 1 (фото 2, 3). Крім того, приміщення лабораторії захищено іншим обладнанням та виробами медичного призначення через недостатню кількість приміщень у медичній частині.

3. Разом з тим на території медичної частини знаходяться бібліотека для ув'язнених та навчальний клас, які фактично не відносяться до медичної частини. Відвідування цих приміщень ув'язненими може призводити до зайвого контакту з особами, які хворіють на інфекційні захворювання (фото 4, 5).

4. Палата та камери-ізолятори не відповідають Державним будівельним нормам України для будинків і споруд закладів охорони здоров'я, площа палати має бути розрахована на розташування ліжка з можливістю підійти з трьох боків. Водночас у камері-палаті для соматично хворих ліжка розташовані впритул одне до одного. У приміщеннях ізолятору встановлені двоярусні ліжка (фото 6).

5. У порушення вимог пункту 1 Розділу II Стандарту інфекційного контролю для закладів охорони здоров'я, що надають допомогу хворим на туберкульоз, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я від 01.02.2019 № 287 (далі – Стандарт), в медичній частині не дотримано вимоги для ізоляції осіб, хворих на туберкульоз, зокрема камери-ізолятори використовуються на перебування більше ніж одного-двох пацієнтів (по 4 двоярусних ліжка у ізоляторах).

6. Ізолятори для осіб, хворих на туберкульоз, знаходяться не на території медичної частини та не відповідають вимогам Стандарту: на кордонах чистих зон і зон високого ризику не встановлені перегородки з дверима або повітряні шлюзи; двері до палати не оснащені ущільненим порогом, ущільнювачами по краях; відсутнє окреме приміщення перед входом (шлюз); не забезпечена рециркуляція повітря за допомогою механічної вентиляції.

7. Приміщення медичної частини не відповідають вимогам статті 22 Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» та пункту 53 Стандартів КЗК: у приміщеннях виявлено пошкодження поверхні стін, відсутнє гаряче водопостачання, що негативно впливає на терапевтичне середовище в медичній частині.

8. Флюорографічне обладнання не працює, внаслідок чого засудженим не проводяться діагностичні обстеження органів грудної порожнини з метою своєчасного виявлення захворювань органів дихання. Приміщення флюорографічного кабінету не відповідає вимогам Державних санітарних правил і норм «Гігієнічні вимоги до влаштування та експлуатації рентгенівських кабінетів і проведення рентгенологічних процедур», затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 04.06.2007 № 294, та потребує ремонту.

9. Через відсутність в штаті медичної частини лікаря-гінеколога жінки, які перебувають в установі, не проходять медичний огляд у зазначеного спеціаліста, внаслідок чого вони не отримують належну медичну допомогу. Обстеження жінок проводиться вибірково шляхом направлення на медичну консультацію до лікарів-спеціалістів за межами установи.

10. При проведенні медичних оглядів засуджених та ув'язнених осіб, зокрема жіночої статі, присутні працівники СІЗО. Зазначене вище порушує вимоги статті 39-1 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» стосовно права осіб на таємницю про стан здоров'я та

пункту 9 розділу I Порядку. Європейський комітет з питань запобігання катування чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (CPT/Inf(93)12-part) (далі – КЗК) також зазначає, що усі медичні обстеження осіб (як відразу по прибутті, так і пізніше) повинні здійснюватись у такий спосіб, щоб немедичний персонал не міг чути, а по можливості й спостерігати за обстеженням.

11. У порушення Правил зберігання та проведення контролю якості лікарських засобів у лікувально-профілактичних закладах, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 03.03.2004 № 584, в аптеці стоматологічного кабінету виявлено пломбувальні матеріали зі строком придатності, що минув.

12. У порушення вимог Табеля оснащення обладнанням одного робочого місця лікаря-стоматолога та зубного техника, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 11.04.2005 № 158, в медичній частині відсутній дентальний рентгенологічний апарат, що унеможлиблює проведення поглибленого стоматологічного обстеження засуджених та не забезпечує своєчасне надання належної стоматологічної допомоги.

13. Під час вивчення медичної документації встановлено, що протягом 2023 року в установі перебувало 42 осіб з підозрою на наявність вірусного гепатиту С (далі – ВГС). У порушення вимог Стандартів медичної допомоги при ВГС у дорослих, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 15.01.2021 № 51, у зв'язку з відсутністю необхідного діагностичного матеріалу (катриджи до системи GeneXpert) особи з підозрою на вірусний гепатит С не проходять ПЛР-тестування та не отримують необхідного лікування (протягом 2023 року лише 3-є осіб проходили тестування методом ПЛР, 9 осіб отримали противірусну терапію), що може призвести до погіршення стану їх здоров'я та поширення зазначеного інфекційного захворювання серед інших засуджених та ув'язнених осіб.

14. У порушення Інструкції щодо заповнення форми первинної облікової документації № 025/о, затвердженої наказом Міністерства охорони здоров'я України від 14.02.2012 № 110, до медичних карток не вносяться записи щодо призначень, висновки за результатами обстеження системою GeneXpert в усіх медичних картках відсутні.

15. Під час вивчення медичної документації (медичних карток амбулаторного хворого № 025/о (далі – медична картка) встановлено, що огляди деяких медичних працівників здійснюються формально: медичні картки містять попередньо надрукований текст однакового зразка, що може свідчити про неналежне проведення оглядів лікарями медичної частини.

16. Також у медичних картках засуджених, які мають встановлену групу інвалідності, відсутні індивідуальні програми реабілітації. Відсутність документації дає підстави вважати, що у порушення Закону України «Про

реабілітацію інвалідів в Україні», особи з інвалідністю не отримують належних діагностичних, лікувальних і реабілітаційних заходів.

17. В медичній частині не організовано проведення замісної підтримувальної терапії (далі – ЗПТ) осіб з психічними та поведінковими розладами внаслідок вживання опіоїдів, що порушує їх право на вибір методів лікування відповідно до статті 38 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».

18. Медична частина не забезпечена лікарськими засобами відповідно до переліку лікарських засобів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2009 № 333, та уніфікованих клінічних протоколів, розроблених у відповідності до стандартів надання медичної допомоги, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 28.09.2012 № 751 «Про створення та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги в системі Міністерства охорони здоров'я України».

19. Під час вивчення списку осіб, які знаходяться на обліку в медичній частині та отримують харчування за дієтою 8-а та 8-б, відповідно до частини 2 пункту 2 Порядку застосування норм харчування та норм заміни продуктів харчування осіб, які тримаються в установах виконання покарань, слідчих ізоляторах Державної кримінально-виконавчої служби, ізоляторах тимчасового тримання, приймальниках-розподільниках та приймальниках Національної поліції, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.06.1992 № 336, згідно з висновками лікаря на час амбулаторного лікування на дієтичне харчування заліковується не більше трьох відсотків від облікової чисельності осіб, які тримаються в установі. Зазначене вище обмежує кількість осіб, які можуть отримувати дієтотерапію під час перебування в установі.

20. У порушення Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417, протипожежна система не облаштована належним чином, а саме: у деяких місцях відсутні датчики диму, недостатня кількість вогнегасників, що робить неможливим їх швидке використання та загрожує життю засуджених у разі виникнення пожежі.

IV. Рекомендації

забезпечити обладнання у медичній частині палат для лікування осіб в умовах стаціонару у достатній для роздільного перебування кількості та забезпеченням норм площі відповідно до вимог;

обладнати окремі кабінети для лікарів-спеціалістів, зокрема для лікаря-УЗД;

забезпечити облаштування приміщення клінічної лабораторної діагностики відповідно до встановлених вимог;

забезпечити медичну частину рентгенологічним апаратом;

ввести в штат медичної частини посаду лікаря-гінеколога;

забезпечити дотримання вимог Стандарту інфекційного контролю для закладів охорони здоров'я, що надають допомогу хворим на туберкульоз;

провести ремонтні роботи для приведення приміщень медичної частини у відповідність до санітарно-гігієнічних вимог;

забезпечити додержання права засуджених та ув'язнених осіб на таємницю про стан здоров'я під час проведення медичних оглядів;

забезпечити дотримання правил зберігання та проведення контролю якості лікарських засобів;

забезпечити проведення обстеження та лікування осіб, які мають підозру/встановлений діагноз вірусного гепатиту С;

забезпечити медичну частину лікарськими засобами та виробами медичного призначення відповідно до потреб;

забезпечити ведення медичної документації відповідно до встановлених вимог;

забезпечити проведення належних діагностичних, лікувальних і реабілітаційних заходів особам з інвалідністю;

організувати проведення замісної підтримувальної терапії на території медичної частини;

забезпечити дотримання правил пожежної безпеки на території медичної частини.

До звіту додаються наступні документи та матеріали: фотоматеріали на 1 арк.
в 1 прим.

**Головний спеціаліст відділу реалізації
національного превентивного механізму у
сфері охорони здоров'я Департаменту з питань
реалізації національного превентивного
механізму Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини**

Руслан МОРОЗОВ

**Головний спеціаліст відділу реалізації
національного превентивного механізму у
сфері охорони здоров'я Департаменту з питань
реалізації національного превентивного
механізму Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини**

Ярослава ІВАНИШ

Фото до звіту

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

